

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Theses Theologicae Quibus exhibentur quaedam
Observationes circa aliquot Propositiones De Luxuria &
Abortu Inter LXV. A SS. Domino Nostro Innocentio XI.
Condemnatas**

Huygens, Gommarus

Lovanii, [1684?]

Conclusio Prima. De Mollitie.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40549

P R Æ F A T I O.

Post horrendas Propositiones de Homicidio quas in postremis Theſibus noſtris expendimus ſequuntur duæ in Decreto SS. D. N. quæ procuratos Abortus faciunt licitos, qui cum ad Homicidium indubiè pertineant, in præfatis Theſibus de illis agendum fuiſſe fortæſis videbitur; ſed quia malitiam propriam & ſpecialem habent, ſeorſim tractandos eſſe cenſuimus. Sanè quia materia ſalebrosa & obſcena eſt, atque idèd multis non immeritò minus grata, propenſiores fuiſſemus ad omittendam, niſi neceſſitas & utilitas multorum aliud ſuaſiſſet. Ut autem de Propositionibus ad Luxuriam pertinentibus in eodem Decreto damnatis neceſſe non ſit ſapius agere, viſum eſt nonnihil recedere ab ordine quo ibidem deſcripta ſunt, & cum 34. & 35. quæ ſunt de Abortu, examinare 48. 49. & 50. Et quidem incipiendum iudicavimus, à 48. de Mollitie, quia ſana doctrina de hoc peccato viam ſternit ad ea quæ de aliis dicenda ſunt.

C O N C L U S I O P R I M A. D E M O L L I T I E.

§. 1.

*Qui Mollitiem negant jure natura eſſe prohibitam, facilè idem negabunt de aliis
pejoribus ac infandis in iſto genere flagitiis.*

Propoſitio 48. inter condemnatas ſic habet: *Mollities jure natura prohibita non eſt, unde ſi Deus eam non interdixiſſet, ſæpè eſſet bona & aliquando obligatoria ſub mortali.* Authores famoſi Speciminis pro hac propoſitione allegant Caramuelem, virum illum quem quidam laxitatum patroni ſummis laudibus extollunt, dum illum vocant *Virum doctiſſimum & acutiſſimi ingenii, non ſolum ſcholæſtica & moralis Theologia, ut loquitur Diana, ſed etiam politiciæ litteraturæ peritiſſimum.* Verba Caramuelis in Theologia morali n. 1603. ſunt: *Si Deus Mollitiem non interdixiſſet, numquam eſſet mala, ſæpè eſſet bona & aliquando obligatoria ſub mortali.* Ita ille, qui cum ibidem num. 1607. dicat infandas Sodomæ & peiores ſpurcitias eſſe ejuſdem ſpeciei infimæ cujus eſt Mollities (quam ſententiam reputat tam claram, ut contraria videatur error in Philoſophia) procul dubio cenſet de his criminibus contrà naturam quod de Mollitie, nimirum quòd talia libidinum monſtra, ſi Deus non interdixiſſet, non eſſent mala, quòd ſæpè eſſent bona & aliquando obligatoria ſub mortali. Poterat proinde iſte ita laudatus Caramuel de Sodomæ aliſque nefandis contrà naturam ſceleribus dicere, quemadmodum num. 1605. de Mollitie: *Eſum pomi aliàs indifferantem, inquit, primis hominibus interdixit Deus, quia voluit & potuit, utpote rerum univerſarum Creator & Dominus. Seminis etiam effuſionem inhibet, non quòd ipſa ſit mala ante præceptum, ſed quòd ipſe ſit Dominus, nos ſervi; ipſe Creator, nos Creatura; ipſi competat præcipiendi authoritas, nobis obediendi gloria relicta ſit.* Ex quibus conſectarium eſt quòd juxtà Caramuelem Sodoma non peccaverit, quandoquidem lex poſitiva quæ peccata contrà naturam prohibuit Iſraëlitis, tum necdum eſſet lata. Eàdem ratione libidines iſtas exercuerint Chananæi ſine peccato; imo & univerſæ Nationes Gentium quæ olim extiterunt poſt latam Legem in Monte Sinai: etſi enim Deus annuntiaverit verbum ſuum Iacob, *juſticias & judicia ſua Iſraël;* attamen *non fecit taliter omni nationi, & judicia ſua non manifeſtavit eis.* Adverſus ſpurciſſimam illam Caramuelis cum ſuis conſectariis doctrinam cum Auguſtino dicimus: *Flagitia quæ ſunt contra naturam ubique ac ſemper deteſtanda atque punienda eſſe, qualia Sodomitarum fuerunt: quæ ſi omnes Gentes facerent, eodem criminis reatu divinâ lege tenerentur; quæ non ſic fecit homines ut ſe illo uterentur modo; violatur quippe ipſa ſocietas quæ cum Deo nobis eſſe debet, quum eadem natura cujus ille author eſt, libidinis perverſitate polluitur.* Lib. 1. Conf. cap. 8. §. 2. 200

Quò manifestior est quorundam peccatorum absurditas, & quò propinquius in prima principia impingens, eò difficilius illa à ratione ostenditur ac probatur per antecedens quod sit notius suà conclusione.

Difficillimum, si non impossibile est antecedente aliquo notiori probare veritatem hujus principii speculativi: Impossibile est idem simul esse & non esse; item hujus. Si æqualibus addas æqualia, tota erunt æqualia: quia illa nimis nota sunt, & quia sunt ipsamet prima principia; ita ut nec alia se priora nec se notiora habeant. Eadem etiam ratione par reperitur difficultas ut antecedente notiori probetur falsitas in contradictoriis istorum principiorum. Porrò quemadmodum de ejusmodi speculativis, ita quoque censendum de quibusdam agibilibus, quòd idcirco ægre probetur ipsorum veritas & contradictoriorum eorundem falsitas, quia nimis propinqua sunt primis principiis & quia nimium sunt manifestæ. Patet in his: jus suum cuique tribuendum: quod tibi non vis fieri alteri ne feceris. Quis enim adferet antecedens à ratione quo veluti notiori, & ut aiunt à priori probetur veritas tam manifesta istorum agibilium, item adeo manifesta falsitas istorum, quæ principiis illis agibilibus sunt contradictoria vel contraria?

Quamvis ex his non omnino probetur absolute impossibile esse, argumento à ratione ex antecedente notiori ostendere malitiam Mollitiei, Sodomiae, &c. probantur equidem difficultas ostendendi illam; quia malitia istorum peccatorum nimis manifestè impingit in jus naturæ & in prima illius principia. His tamen non obstantibus S. Thomas quaest. 15. de malo art. 3. in corpore probat à ratione illorum peccatorum malitiam. "Peccatum luxuriæ, inquit, dupliciter habet inordinationem: uno quidem modo ex parte concupiscentiæ, & talis inordinatio non semper facit peccatum mortale: alio modo ex parte ipsius actus qui de se est inordinatus, & sic semper est peccatum mortale: & ideo ex hac parte ex qua est major gravitas peccati, sumuntur species luxuriæ. Est autem actus luxuriæ inordinatus aut ex hoc quod non potest sequi ex actu generatio prolis, & sic est vitium contra naturam: aut &c., Et 2. 2. q. 154. a. 12. probat rursus à ratione, quod ista peccata in materia luxuriæ sint gravissima." Sicut in speculativis, inquit, error circa ea quorum cognitio est homini naturaliter indita est gravissimus & turpissimus: ita in agendis agere contra ea quæ sunt secundum naturam determinata est gravissimum & turpissimum. Quia ergo in vitiis quæ sunt contra naturam transgreditur homo id quod est secundum naturam determinatum circa usum venereum, inde est quod in tali materia hoc peccatum est gravissimum., Quod minus claræ sint istæ S. Thomæ probationes, non ideo est quia minus certa est istarum libidinum turpitudine, sed quia hæc nimis certa & nimis clara est, & quia ipsis primis morum principiis annumerandum quod istæ libidines sint malæ: hinc namque adeo difficile est reperiri antecedens tam manifestâ conclusione notius, & reperiri principium ipso tali principio notabiliter prius. Hac de causâ ex talium probationum obscuritate potius colliges quod ista peccata nimis manifestè sint contra jus naturæ, quam quod sit vel minima ratio dubitandi an sint contra jus naturæ: secus loquendum foret secundum Caramuelem, qui in sua Theologia Fundamentali pag. 138. ait: qui rem dicit esse illicitam ad multa teneri *primo enim*, inquit, ostendere debet rationes quæ malitiam probant, esse demonstrativas: quæ si cum Caramuele admittas, turpitudines summas, quo notiores, eo facilius excusabis, quia minus probari possunt rationibus demonstrativis.

Tam manifesta est Mollitiei, Sodomie, & affinium peccatorum contra naturam malitia, ut ipsos pueros non omnino lateat.

Speciali notâ dignum est, quod pueri dum mollitiam aut affines spurcicias committere statuunt, sollicitè latebras quærant, non solum ne Parentes, Magistri, aut alii quos reverentur eos cernant in ipso facto, sed ne hi quovis modo deprehendant quod ipsi talia sint facturi aut quod talia reipsa fecerint. Hinc pueri quantumvis alias garruli & incircumspecti, numquam Parentibus, Magistris aut aliis quos reverentur revelabunt quod ejusmodi obscœna statuerint committere aut commiserint. Alia verò non ægre fatebuntur, ut circa alvi purgationem aut alia licita naturæ opera. Ex quibus inferre licet primo quod pueris sit inditus quidam horror istius turpitudinis. 2. Quod illis sit indita aliqua cognitio vel suspicio turpitudinis quæ est in istis actibus. 3. Quod illorum peccatorum malitia nequidem à pueris omnino ignoretur. 4. Quod pueri ratione utentes non in totum excusentur dum tales obscœnitates exercent. 5. Quòd multò minus excusentur adulti. 6. Quod independenter ab omni Lege positiva (quæ procul dubio ignorari posset) inexcusabiles sint qui talia agunt: sicut in peccatis contra naturam excusata non fuit Sodoma sed subversa, sicut etiam non excusati sed exterminati fuerunt antiqui Chananæi, nec excusati sed puniti fuerunt Philosophi Gentiles, teste Apostolo Rom. 1. traditi in passiones ignominie & in reprobum sensum.

Ex anteriori Paragrapho confectarium non est quod ista peccata numquam committantur ex ignorantia, nec etiam quod propter ignorantiam à formali, ut aiunt, peccato excusentur.

Et si in pueris sit antedictus horror, adeoque etiam saltem aliqua cognitio vel suspicio turpitudinis latentis in mollitie & affinibus peccatis, evenit nihilominus sæpè ut sibi, etsi cum aliquo remorsu, persuadeant quòd istæ obscœnitates non sint malæ: quod tantò libentius credunt quantò ardentius illas concupiscunt. Quando vero ex hac persuasione libidini suæ indulgent, fiunt magis libidinosi & in materia libidinis magis cæci, adeoque faciliùs credunt, quòd isti turpes actus non sint peccatum; nec fortassis repugnat quòd hæc ratione aliqui omnis turpitudinis horrorem & suspensionem excuriant, quos si ideo à culpa excusare audeas, dic consequenter quòd peccatores quò suis flagitiis sunt magis excusati, eo magis excusentur à culpa. Quòd consequens (ac proinde & antecedens) cum nemo admittet, velut certissimum habendum est quòd istæ libidines non ideo excusentur à culpa quia committuntur ex ignorantia. Vide Theses nostras de ignorantia, in quarum Conclusionè 8. & 9. ostendimus quòd sententia SS. Augustini & Thomæ sit quòd ignorantia juris naturæ numquam in totum excuset agentem contrà illud, & Conclusionè 10. ostensum quòd SS. Augustino & Thomæ in hoc consentiant antiqui Scholastici. Hæc tamen non ita accipias quasi quæ hic tradimus dicentes mollitiam non excusari ob ignorantiam, dependeant ab Augustini, Thomæ & antiquorum Scholasticorum sententia de ignorantia juris naturæ; nam ex dictis initio hujus paragraphi videre licet quòd istæ libidines inchoari soleant cum aliqua saltem obscura malitiæ notitia aut suspicione, quòdque per illarum continuationem homo sensim fiat magis ac magis libidinosus, circa libidines magis ignorans, ac sensim magis cœcus; ex quibus evidenter sequitur ista peccata vel non committi ex plena ignorantia vel committi ex ignorantia voluntaria.

§. 5.

Nulli Confessarii possunt se excusare ab examine suorum Pœnitentium circa mollitiem & tactus impudicos affines eo titulo quod quædam juri naturæ vere contraria censeant excusari propter ignorantiam juris.

Cum anteriori paragrapho ostensum sit quod antedicta peccata vel non committantur ex plena ignorantia vel committantur ex ignorantia voluntaria; nemo, nisi cum Hereticis Celestio & Abaelardo neget umquam peccari ex ignorantia, poterit mollitiem ex ignorantia ante descripta commissam à culpa excusare: non poterit proinde Confessarius se excusare ab examine suorum Pœnitentium circa mollitiem & impudicos tactus illi affines eo titulo quod quædam juri naturæ contraria censeat excusari posse propter ignorantiam: demus enim contra SS. Augustini, Thomæ & antiquorum Scholasticorum, adde & contra Lovaniensis Scholæ sententiam sine ullo peccato hæc fieri contra jus naturæ ex ignorantia; nemo equidem, nisi cum Celestio & Abaelardo sentire velit, à peccato excusare potest quæ contra jus naturæ fiunt ex ignorantia non plena, vel ex ignorantia per libidinum continuationem inducta, prout paragrapho anteriori ostendimus etiam in pueris fieri mollitiem & libidinosos tactus affines.

§. 6.

Confessarii variis titulis tenentur ad ante dictum examen suorum Pœnitentium.

Confessarii munus exigit ut Pœnitentem de mollitiei peccato examinet, ubi non temerè sed merito dubitat num pœnitens illius sit reus: primò quidem quia experienciâ constat confitentes, præcipue in ætate puerili, peccatum istud etiam diurnâ consuetudine frequentare, ubi de illo à Confessariis, ut sæpè fit dum hi incurii sunt aut imperiti, non interrogantur nec instruuntur. Si enim hujus peccati malitiæ scientiam tollis, nihil reliquum est quod ab execranda hac turpitudine avocet aut deterreat; patrat quippè sine infamiæ nota, committitur sine dispendio, unica est malitiæ istius cognitio, quæ ab hoc abducere valeat: & hanc primam rationem dicimus cur de isto peccato à Confessariis interrogandi & instruendi sint Pœnitentes.

Deinde peccatum illud cum ignorantia frequentatum, sæpissime in progressu tantam acquirit pertinaciam, ut multi ejus malitiam postea edocti ægerrime ab illo se abstinere valeant. Et hæc secunda ratio est cur de illo peccato instruendi sunt Pœnitentes.

Tertia ratio merito assignatur, quod istud peccatum (prout ex Gersone de arte sive scientia audiendi confessiones, ex S. Francisco Saleño lib. 2. epistolar. epist. 1. n. 5. & quotidianâ experienciâ colligitur) sit admodum commune, præcipue ætati juvenili: hoc verò in iis vel maximè contingit, quorum Confessarii anteriores, ut nimis sæpè fit, non impleverunt munus, quod hic ab illis exigimus. Quàm paucos enim numerabis inter adolescentes qui de peccati hujus malitiâ nihil audierint? Quàm paucos qui turpem illam motionem nunquam sint experti? alii somno sopiti, alii vigiles, hi per vim imaginationis, illi alloquii, aspectus &c. occasione eam experti sunt: Quid verò ab his (qui sat magno sunt numero) expectandum putas, dum subinde hujus motus quacumque tandem occasione illecebras experiuntur, tectamque illius ignorant malitiam? nonne fieri natum est ut alii, quamquam præter voluntatem ista experti sint, in consensum postea abeant, alii in istam fœderatam ultro quoque se conjiciant?

Quartò dicimus à Confessarii munere prædictum examen exigi, quia teste Gersone loco ante allegato Consideratione 6. *Expertum est, verba ejus sunt, talia vix umquam dici in Confessione à culpabilibus in eis, nisi cautissimâ arte pramonantur, interrogentur, capianturque: & certò.*

certè necesse est ut Confessor habeat artem hanc obstetricandi spirituales ad educendum colubrum talem pestiferum, tortuosum & virulentum ab anima ipsius: aut ipsa sine dubia periclitabitur, & (ut crebrius) aeternè morietur. Nec reputo audiendos in hac re eos, qui nihil interrogandum aut inquirendum esse dicunt à Confessis.

Denique omissione illius examinis ac instructionis omnes partes Sacramenti Pœnitentiæ contingit mutilari, insufficientes, irritas, & invalidas reddi: nam Confessio ideo sæpe non est integra, contritio ob affectum istius peccati mortaliter peccaminosum insufficientis, propositum eodem titulo irritum, adeoque & absolutio invalida. Quomodo de peccato isto agendum in Concionibus, dictum est in Methodo remittendi & retinendi peccata, tract. 1. quæst. 1. Dub. 3.

§. 7.

Vti turpitudinis suspicio circà peccatum mollietatis consistit cum ignorantia malitiae, ita quoque consistit cum subterfugio istius peccati in Confessione.

Quàm plurimi & præcipuè pueri non obstante suspicione turpitudinis in mollietate, facillimè per venereæ voluptatis illecebras ab ulteriori inquisitione istius turpitudinis: hinc non difficulter credunt mollietatem & tactus illi affines revera non esse peccata: illudque multò facilius sibi persuadent dum istorum peccatorum consuetudine amplius sunt excæcati. Porro sicut hoc pacto contingit mollietatem ex ignorantia primum committi & ex cæcitate frequentari, ita quoque non obstante suspicione turpitudinis quæ saltem initio conjuncta erat, contingit illud ex ignorantia malitiae in Confessione subterferri, maximè dum ignorantia ista, ut fit, accedit pudor fœditatem illam confitendi. Et hæc quidem sunt vincula, scilicet ignorantia malitiae & pudor confitendi, quibus tam multi pœnitentes prohibentur à Confessione sæpius dicti peccati. Confessarios verò ne de peccato illo examinent sæpe tenent alia vincula, nimirum persuasio quod dicta ignorantia mollietatem excuset à culpa, & timor, ut aiunt, pœnitentes per ejusmodi interrogationes scandalizandi. Quod persuasionem illam Confessarios attinet, ex paragrapho 6. patet illam falsam esse: quòd timorem concernit, hallucinatio est circà vocem *scandalizare*: vel enim scandali vocabulo denotatur admiratio, & scandalizari (qui familiaris jam loquendi modus est) idem sonat quòd in admirationem duci, in quo nihil mali ob quòd intermitteretur tantum bonum: vel de scandalo strictè & cum Theologis loquuntur: hujus vero nullum periculum, si Confessarius castè non solum in affectu sed etiam in verbis & interrogandi modo procedat. Ex quibus universis concludendum nihil hic ex parte Confessarii magis timendum quàm ne desit officio suo circa istud examen; cujus, ut jam patet, necessitas timorem, si quis sit in Confessario, meritò expellit, ac piam audaciam meritò inducit. "Reprehendet, ait Gerson Consideratione 2. fortè aliquis audaciam hanc Confessoris qui talia præsumit aperire, quæ vix credibilia sunt, & ferè incogitabilia nisi ab expertis, aut aliunde doctis: sentiat aliquis quòd voluerit, ego coram Deo testor, me plures talibus remediis induxisse ad confessionem, qui fatebantur, numquam etiam in articulo mortis fuisse talia dicturos cuicumque, laudabant tamen Deum totis visceribus gratias agentes quòd se ita aperuerant. Quidam & paucissimi retroire volebant aliquando, sed tandem redierunt fatentes illusionem esse dæmonis, qui claudere os semel apertum rursus fatagebat; alii jam confessi, propter omissionem hujusmodi interrogationis rursus ad confitendum inducti, apertum mihi fecerunt indicium quòd necessaria sit hujusmodi inquisitio."